

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO DRUGO SREDO

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, III.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE
NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četrti leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do petka
popoldne za priobčitev v številki naslednjega tedenja.

PROLETAREC

Published bi-weekly by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc.
Established 1906.

FRANK ZAITZ, Editor

SUBSCRIPTION RATES:
United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.
Telephone: ROCKwell 2-2864

ALI BODO ZEDINJENE DRŽAVE DOBILE NEKEGA DNE POVSEM VOJAŠKO VLADO

(Nadaljevanje s 1. strani)

ogibna, in ker je temu tako, je boljše, ako se prične prej kot pozneje.

V Pentagonu in zdaj prav tako med maso prevlada vera, da kakor vojna, je tudi zmaga za nas neizogibna. Ako ne bi bilo te vere med maso, bi duh militarizma ne mogel tako nemoteno jezdit po deželi.

V Franciji in v Angliji, v Belgiji, v Italiji in na Nizozemskem ni take vere v neizogibno našo zmago in ne v razbitje Rusije z našimi atomskimi bombami.

Ljudstva evropskih dežel so svetovno vojno že dva krat občutila na svojih tleh in v drugi svetovni vojni tudi Angleži. Zato se evropski narodi nočijo navdušiti za militarizem in za vojno z Rusijo tako kakor so se Američani. V Angliji in v Franciji imajo generali in admirali v vladi in v parlamentu malo vpliva. Sploh se ne silijo v politično ospredje, razen v Franciji general De Gaulle.

Pri nas pa postajajo generali in admirali tudi v politiki dan za dнем važnejši faktor. Nekoc je državni departament vodil vnanjo politiko sam in on določal, kaj naj počne armada in mornarica in kam naj gre. Sedaj pa hoče v vnanji politiki Pentagon toliko besede ali pa še več kot jo ima državni departament. In jo že ima, vsled tega namreč, ker zavzemajo vedno več visokih civilnih pozicij zdaj vojaške osebe.

Naši generali in admirali so šli v "politiko". Oni so meštarili v času civilne vojne na Kitajskem in sedaj drug drugemu izpršujejo vest, kdo izmed njih je največ kriv, da je morala nacionalistična vlada bežati in vsa Kitajska pa prešla pod komunistični režim.

Američki kor generalov in admiralov je zdaj razdeljen v dve strugi. Ena, ki vlada v Pentagonu, z vojnim (obrambnim) štabom vred, je s Trumanom in državnim departmetom. Ona je za zdaj vsaj proti razširjenju vojne.

Glavni besednik druge struje je general MacArthur. Ako bi bilo po njegovem, bi bili sedaj v vojni z vso Kitajsko na kitajski celini, morili bi njeno civilno prebivalstvo in s tem bi si nakopali sovraštvo vse Azije. MacArthur meni, da ljudstva sovraštva kmalu pozabijo, mi pa bi Kitajsko s tako vojno primorali na kolena, vojne v Aziji bi bilo konec in življena tisočem naših vojakov bi bila prihranjena. Toda ne, ako bi sledili MacArthurju na celi črti. On hoče, da oborožimo Čiang Kaiškovo armado in ji pomagamo invadirati kitajsko celino, kajti smo res toliko proti komunizmu kakor naglaša Trumanova doktrina, tedaj je naša naloga iztrgati Kitajsko iz rok komunistov in jo izročiti naši prijateljici Čiang Kaiškovi vladi.

Vsak razsoden človek ve, da bi tak napad na Kitajsko zanetil tretjo svetovno vojno, toda kaj militarni mar, ko pa ne misli drugega kot na poraz resničnega ali dozdevnega sovražnika, ne meneš se za riziko, kakor se ni menil Hitler. Tudi on je sanjal, da je zmaga zanj neizogibna in sovražnik pa bo poteptan in za tisoč let obsojen pod nacijsko suženjstvo.

Z MacArthurjem je potegnil general Wedemeyer, ki je tudi pustil vojno poveljstvo na dalnjem vzhodu in se dal upokojiti, dasi mu je šele 55 let. Prejemal bo tisoče dolarjev penzije na leto, ne da bi on prispeval kak cent iz svojega v penzijski sklad. Ob enem nastopu pred kongresnimi komisijami in na shodih, kjer pobija Trumanovo-Achesonovo politiko v Aziji, čes, da ima od nje samo komunizem koristi. Enako je šel v "pokoj" iz istih razlogov kakor Wedemeyer admiral Inglis, star šele 54 let. Prejemal bo \$8,592 letne penzije in upravičen je z družino vred do vse bolniške in zdravstvene oskrbe. Navaden delavec mora v penzijski sklad prispevati svoj delež od plače, admiralom in generalom ter drugim višjim častnikom tega ni treba. Vse prejemajo na stroške ljudstva.

V Illinoisu se je za MacArthurjevo politiko navdušil brigadir general Julius Klein toliko, da mu je governor Stevenson odvzel oddelek milice, ki mu je poveljeval ter ga razdelil med druge vojaške edinice. Klein je na svojo roko ukazal milici napraviti generalu MacArthurju špalir in ga pozdraviti s topovskimi strelji, ko je po vrnitvi iz Japonske prišel na uradni obisk prvič v Chica-

SKUPINA AMERIŠKIH VOJAKOV v Koreji, ko posluša poročila po radiu ob prilikih prve obletnice korejske vojne. Začela se je 25. junija 1950.

gu. Washingtonu in govorjuju Stevensonu se je zdelo tě komedije preveč in tako je en poveljnik več brez dela.

MacArthur je zelo dober, dramatičen govornik in ljudje ga radi poslušajo. MacArthur bržkone goji željo, da bi ga republikanska stranka kandidirala prihodnje leto za predsednika. A še več pristašev kakor on ima za predsedniško kandidaturo general Eisenhower. Tudi on je politik in izborni govornik.

Na diplomatsko misijo k Franku so šli najprvo kongresniki in senatorji, potem nekateri industrialci, zatem nekaj višjih uradnikov državnega departmента in končno pa veljak iz Pentagona, admiral Sherman, ki je z diktatorjem Frankom napravil dogovor za baze in pa koliko bo Amerika Franku plačala za te koncesije. Na potu skozi Italijo je admiral Sherman nagloma umrl.

Ako se bo razvoj v Washingtonu nadaljeval kakor se, bo vojaška kamarila dobila ves vladni aparat pod svojo komando. Politično življenje širokem deželu se bi v tem slučaju zelo spremenilo, kajti vojni poveljniki so naučeni ukazovati in od onih, katerim zapovedujejo, pa pričakujejo, da jih brezpogojno ubogajo.

Tako je v latinski Ameriki, kjer imajo skoro vse vlad v rokah vojaški ljudje. Tako je bilo pod Čiang Kaiškom na Kitajskem. Dal si je naziv generalisimo, kakor si ga je Franko in enakega si je dal tudi Stalin. Kdor v Ameriki je dolgo sledil političnemu razvoju v našem vladnem sistemu, ve, da smo že zdaj pod napol vojaško vlado. In čimčaj bi naš militarizem, tolko bolj se bo rnil s svojim vplivom na najvišja vladna mesta in komandiral. Če pa se dogodi nova svetovna vojna, bo tak proces izvršen v 24. urah. Edino ako si obvarujemo mir in pripravimo vse dežele v vzajemnost, bo taka nevarnost odstranjena.

O zboru mednarodne zveze svobodnih strokovnih unij

(Nadaljevanje s 1. strani.)

kovno organiziranim delavstvom v Franciji.

Govorniki na zboru delavskih

zemski kapital, kateremu se stejajo dobički, domaćini pa so vsled tega izkoriscenja ter brezpravnosti primorani živeti v pomankanju. So brez socialne zaščite in brez civilnih svobod-

ščin.

Velik kontrast v mednarodni konfederaciji svobodnih strokovnih unij je tudi v politični in ekonomski ideologiji. Vodje ameriških unij, s članstvom vred, verujejo v "naš način življenja", kar pomeni, da so se sedanji red, to je, za kapitalizem.

Na drugi strani pa so angleške unije več ali manj za socialistizem in enako francoske, izjemo katoliških. Zastopniki a-

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

★ ★ KRITIČNA MNENJA, POREČILA IN RAZPRAVE ★ ★

KOMENTARJI

(Konec s 1. strani)

TRYGVE LIE (na levi), generalni tajnik Organizacije Združenih narodov in Ernest Gross, ameriški delegat pri Združenih narodih, v večernem pomenku, brkone o zaključevanju vojne v Koreji.

meriškega dekleta, ki je pobegnila s svojega doma v Ameriki k 43 let staremu duhovniku Lucianu Negriniju, s katerim sta si bila intimna ko je v Zed. državah kolektal za katoliške misijone v Aziji. Tudi on je že misjonaril na Kitajskem. Na svoji kolekti v tej deželi je še delal tega 20-letnega dekleta na njenem domu v Chicagu. Kmalu sta se zaljubila in "vnela". Šla je za njem v Italijo, kjer so jo na željo cerkev zaprili, da jo deportirajo nazaj v Ameriko. Ona pa, da se hoče poročiti. Negrini je sicer pravil, da sta v Ameriki res bila intimna, da pa je on vsled svoje prisige duhovnemu stanu ne more poročiti. Ker pa je zadeva dobila veliko publicitev tu in v Italiji, je cerkev Negrina izobčila. "Zdaj sem prost", je dejal Negrini, "izpustite mi dekleta!" Njena mati v Chicagu je brzojavila v Italijo, da se je njeni hčeri vsled zaljubljenosti v tega duhovnega zmesalo in prosila oblasti, naj jo pošlejo nazaj v Ameriko — neporočeno, seveda. Med protestantskimi in pravoslavnimi duhovniki ni te sitnosti, ker se lahko svobodno poroče kadar se jim zljubi, ne da bi s tem kršili cerkevna prava ali storili greh.

KONGRESNIK COX iz Georgeja, ki je v zvezni poslanski zboru vodja južnjaškega torijskega bloka, je predlagal še en preiskovalni odbor. Njegova naloga naj bi bila pogledati za kulise ustanov za delitev podpor in štipendij, ki so si jih postavili sebi v spomin in slavo multilateralionarji. Cox jih dolži, da iz svojih blagajen podpirajo komuniste in njihne subverzne organizacije. Te "nepatriotične" ustanove so — po redu kakor jih je našel kongresnik Cox, Rockefeller Foundation, Carnegie Corporation, Guggenheim Foundation, Robert Marshall Foundation, Rosenwald fund, Sloan Foundation in nekaj drugih. Novi Fordove ustanove ni omenil, ker v podpiranje "subverznežev" še ni zapletena. Cox pravi, da so iz teh ustanov dobili podporo za negovanje svojih aktivnosti mnogi taki, ki so komunisti ali pa bili osumnjeni za komuniste, za člane sovjetskega špijonskega omrežja in vsled tega za sovražnike amerikanizma in našega načina življenja. To je za preiskave ne bo še suše.

TUDI LOUIS ADAMIC je omenjen za dobitnika podpor iz omenjenih ustanov. Cox trdi da je Louis Adamic član ali pa sponsor osemintidesetih komunističnih organizacij. Kongresnik Cox in John Fisher, reporter čikaške Tribune v Washingtonu, seveda zelo pretiravata. Njima je vse komunistično in subverzno kar ne trobi v rog demokratične republike.

GUGGENHEIMOVA USTANOVA pošte vsako leto kakega ameriškega pisatelja ali znanstvenika v to ali ono deželo v vrhu gojitev prijateljstva med Zed. državami in ostalim svetom. Oziroma med našo ter tisto državo, katero tak pisatelj ali znanstvenik na račun Guggenheimove ustanove obišče. Tako je dobil Guggenheimovo štipendijo L. Adamic za potovanje v Jugoslavijo. Ob oni prilikli svojega obiska v nji si je Adamic zasnoval knjigo, ki jo je potem napisal v Ameriki. Njen naslov je "The Native's Return". Poleg te knjige je iz svojega obiska napisal posebno brošuro o glavnjači (policijska ječa) v Beogradu, kjer so mučili in ubijali politične nasprotnike, posebno komuniste. Kritiki so tisto brošuro označili za prispevek h komunistični pro-

pagandi. Tudi Aleksandru se je Adamic zameril, on pa njemu. Namen Guggenheimove ustanove je bil v tem primeru prezrt. Adamic pa je s svojo knjigo "The Native's Return" bolje uspel kot s katerokoli drugo; bila je "popular seller".

KAJ BO Z MLADINO? Ljudje, ki se pečajo z njenimi problemi, si belijo glave. Sprija se fizično in dušeno. Vedno več jo posega po omamilih (narkotičnih sredstvih). Uganja spolne orgije. Shaja se v skritih lokalih, se zaklene in nato se slečejo dekleta in fantje. Začne se dirndaj. Včasi kdo o teh orgijah skrivoma obvesti policijo. Udare — vsi planejo k oblekam in si jih natikajo. Policija vprašuje za imena in starost. Dekletom je od 15. do kakega 17. leta, fantom od 16. do 19. Tudi k jezerom hodijo, takole zvečer, ko je tema in na samotnem kraju. Slepčeo se do nagega in nato v vodo. Objemajo drug drugega, se menjajo — vse je veselo, ako ni nesreča. Pa se je nedavno dogodilo, da je eno dekle, 18 let stara, v teh orgijah utonila. Ko so jo jeli pogrešati, so jo iskali, jo dotipali in zavlekli na breg. Niso jo mogli oživeti. Ni kazalo drugega, treba je bilo obvestiti šerifa. Prisel je pozno ponoči. Dekle, ki je utonila, je imelo moža na bojišču v Koreji. Nič dobrega si ni mislil o njej, ko je bil obveščen o nacinu njenе smrti. Drug problem za oblasti in učne ustanove je, ker se čeždalje več mladine pod dvajsetim letom posveča ropom, vlohom, posilstvom in raznim multimilijonarji. Cox jih dolži, da iz svojih blagajen podpirajo komuniste in njihne subverzne organizacije. Te "nepatriotične" ustanove so — po redu kakor jih je našel kongresnik Cox, Rockefeller Foundation, Carnegie Corporation, Guggenheim Foundation, Robert Marshall Foundation, Rosenwald fund, Sloan Foundation in nekaj drugih. Novi Fordove ustanove ni omenil, ker v podpiranje "subverznežev" še ni zapletena. Cox pravi, da so iz teh ustanov dobili podporo za negovanje svojih aktivnosti mnogi taki, ki so komunisti ali pa bili osumnjeni za komuniste, za člane sovjetskega špijonskega omrežja in vsled tega za sovražnike amerikanizma in našega načina življenja. To je za preiskave ne bo še suše.

TUDI VJACESLAV MOLOTOV je na svečanosti neke obiletnice v Varšavi izrazil tako nado. V svojem govoru je poleg po Titu milat posebno podpredsedniku vlade in ministru vnajnih zadev Edvardu Kardejnu in po notranjem ministru Rankoviču. Zmerjal jih je s "fašistično kliko", kar je med kominformicami sedaj običajna fraza, in svečano preroval, da ne bo dolgo, ko se bodo jugoslovanski narodi osvobodili te zločinske svojosti in svojo deželo vrnili v občestvo ljudskih demokracij. Ker je govoril Molotov,

PITTSBURSKI Glasnik razlagal, da se reakcionarne struje, med katere šteje tudi "Titovce", pripravljajo udariti po Zajednici z gesлом borbe proti komunizmu. "Amerikanizem ali komunizem" je baje eno geslo v tej tekmi za mandate v glavnem odboru. Ali pa, "Ameriški Hrvati za Ameriko in proti njenemu sovražniku komunizmu." Za trenja v Zajednici se tudi justični dejavniki priljubljeni v njegovi detektivski FBI (Federal Bureau of Investigation). Konvencija v vročem Los Angelesu bo torej še posebno vroča. Bilo bi za HBZ bolje, če bi se vrnila k severu Kanade ali pa celo v Alasko. Ali saj v severni Minnesoti, npr. v Duluthu, ki je za male konvencije zelo prikladno in v jeseni že zelo hladno mesto.

MIHA KREK, nekateri duhovniki, politični prijatelji in "A. D." so napisali o pokojnem duhovniku Franu Gabrovšku lepe nekrologe, kar je običaj v takih primerih. V času svoje smrti je bil Fran Gabrovšek župnik fare sv. Janeza Ev. v Milwaukeeju, ki jo je prevzel v avgustu 1948. Farnega dela se je v vremenu lotil, ker Rev. Gabrovšek ni bil samo duhovnik temveč politik in zadružar. V namenu, da si pridobi na svojo stran čimveč ljudi, je začel graditi tik cerkev dvorano, ker ka hoče farane res imeti stalno na svoji strani, jim moraš snovati razna cerkvena društva, aranžirati priredbe ali kar že. Pokojnik je bil nekaj časa član jugoslovanske zamejne vlade v Londonu (Slovenci so v nji malo pomneni, enako Hrvati, ker odločajoče besedo in ključ do blagajne so imeli Srbi), po dvanajstih letih pa je Gabrovšek z drugimi zamejci prišel z Londona v Ameriko. Tu so se pri merodajnih vladnih uradih oklicali za politične in verske begunce in dobili dovoljenje, da smejo tu stalno ostati. Fran Gabrovšek je bil nekdo dobitnik klerikalne stranke v Sloveniji (Slovenske ljudske stranke), ki se je med vojno vsled kapitulacije Mussoliniju in potem Hitlerju skrajno žalostno obnesla. Am-

erika ter štirim posameznikom v Chicagu za \$3,500,000 odškodnine. Toženi so bili radi članov na njemu, kdo je gospodaril pri zadružni zvezi v Sloveniji. V tej zvezi, ki je bila pod katoliškim vodstvom, so bila hranilna in posojilna društva, "rafinenovke" ali kakor že so jih nekoč imenovali, v katerih so po deželi tajnikovali večino mažupnik. V nekaterih primanjih so se v njih dogodile nerednosti, ki so bile pisci članov proti Rev. Gabrovšku povod za tožbo. Tožba je bila po dokaj dolgem času poravnana izven sodišča. Toženi listi so se Rev. Gabrovšku oprstili vsak na prvi strani, kakov je določal dogovor, z angleškim besedilom, in ob enem je bila Rev. Gabrovšku izplačana primera odškodnina, iz katere je plačala svoja dva avokata — enega v Clevelandu in drugega v Chicagu, ker tožil je v obema krajevoma. Izkazalo se nameč je, da on sam ni nikogar oškodoval; protežiral je le grešne tajnike, toda z rezervnim skladom. Vlagatelji niso nicesar izgubili. Tako je šla tudi na nerodna epizoda v grob. Po-knjemu Rev. Gabrovšku pa gre priznanje, da je raje poslušal nasvetne odvetnikov, posebno onih dveh, ki sta branila tožence, liste, in pristal v predlog ne tirati stvari na sodišče, kjer bi bili lahko ameriški javnosti, kolikor se je zanima za take reči, vsi skupaj v posmeh.

POLITIČNO je HBZ razdeljena na razne struje. Precej let je bila najajacija izmed njih komunistična ter bila v glavnem odboru z mandati dobro zastopana. A večino najvažnejših mest so imeli skozi vse leta po prvi svetovni vojni "neodvisni blokaši" in pa izraziti antikomunisti. Tudi med komunisti samimi so se bodisi na "kavkusi" pred in med konvencijo dogajali spori, izključevanja, razkrinjači" in potem boji med njimi v javnosti (npr. slučaj Bočica-Bojda). Izgleda, da bo tako tudi v Los Angelesu.

TITOVA vlada pa vzlje vsemu ne kaže nervoznosti. V propaganda je mojster, tako da gre tudi kremlju in članicam kominforma na živce. To je nekaj. Seveda, brez vsake zaslombe to ne bi bilo mogoče. In tako se je Tito z ostalo vladom vred moral posebno gospodarsko osloniti na zapad, gospodarsko predvsem na Zed. države. Največja spremembra v Jugoslaviji pa je, od kar ni več za železni zastrom, da se smejo tuji v nji svobodno kretati. Seveda tisti iz Amerike in drugih dežel, ki imajo jugoslovansko vizo. Vlade sovjetskega bloka pa ne izdajajo potnih listov v Jugoslavijo, razen svojemu diplomatskemu osebju, in tudi ako bi jih, Jugoslavijo jih ne bi dala vize, ker smatra, da bi ljudje iz dežel sovjetskega bloka prihajali v Jugoslavijo z zlemi nameni.

V SLOVENIJO ni menda še nikdar prihajalo na obisk toliko Slovencev iz Amerike kakor letos. To bi se edul pokojni Frank Sakser, ki je med prvo svetovno vojno dejal, da je "šifkartskega" biznisa, kar se priseljevanja tiče, za zmerom konec, in da bo kvečjemu le tu pa tam šel kak naš ameriški slovenski rojak tja na obisk. Slojih je letos že stotine in še vedno odhajajo. Leo Zakrajšek, ki je v New Yorku s svojim potniškim uradom nasledil nekdajno staro Sakserjevo potniško pisarno, je teh potovanj lahko vesel.

Hbz (Hrvatska bratska zajednica) bo imela letosnega septembra v Los Angelesu svojo osmo redno konvencijo. Hbz je največja jugoslovanska bratska podpora organizacija v Ameriki, toda kar se bratstva tiče, je

napravila žalosten vtis, posebno vsled njegovih "žalostnih" oči in pa vsled oderskega strahu, ki ga je prevzel. Obnašal se je preplašeno kakor otrok.

MRS. ROOSEVELT je Petru

že precej časa tega prijateljsko svetovala, naj se loti kakega dela. Seštudiral se je v Angliji. A Petru delo ne mika in ga ne bo, dokler bo kaj v žepu. Ko je Tito z jugoslovanskim skupščino proglašil Jugoslavijo za republiko, so Peter in njegovi prijatelji, med njimi bivši jugoslovanski ambasador Fotič v Washingtonu, gojili samo še eno nado: nameč, da bo Amerika prej ali slej udaril v Rusijo in na Balkan ter "osvobodila" Jugoslavijo, seveda za kralja Petra in njegovo žlaha, za velenjskega kamarila in za starci red. To se na srečo Jugoslavijo ni in se ne bo zgodilo. In ker se za Petrom tudi Hollywood več ne briča, mora mladi ekskralj prej ali slej le prijeti za kako delo — razen ako ga je njegov oče pokojni Aleksander z vlogami v inozemstvu v tolkiku preskrbel, da mu preživljvanje ne dela nobenih skrb. In ako ne oče, prav zelo verjetno je, da je Peter v Londonu zajemal z veliko žlico. Zamejna vlada je razposlala z veliko težo zlata v Ameriki in v Angliji. V Londonu je Peter po kraljevsko živel, čeprav je bila vsa njegova dežela okupirana, napol razdejana, očuvljena in v bedi. Kralj Peter se za to ni zmenil, čeprav je v kakem govoru, ki so ga mu napisali njegovi reakcionarni ministri, pravil o "svjem ludstvu", s katerim "trpi". Živel pa je v Londonu ves tisti čas vojne tako razkošno, da je angleško ministrstvo zunanjih zadev članom Petrovemu zamejnemu vlade namigovalo, da Petrov veseljajoče, zapravljanje in ljubimkanje dela na Angležu jako slab vtis.

Pomagalno ni nič.

Prešernove gramofonske plošče na trgu

Chicago. — Moški pevski zbor France Prešeren je dal nekaj svojih pesmi na plošče pri RCA, ki bodo prijatelje ubrane v slovenskega petja zelo razveselile. Te pesmi so sledete: "Moj dom"; "Bolan mi leži", tenor solo Marti Komocar; "Fantje ne lampaj"; Dekle povej — Moj deklik; "Večer", bariton solo, Charles Hegyi; "Pastirček — Potralki na okno".

Album teh plošč stane \$4. K temu je doplačljivo še poštnino. Omogočajo zdaj slišati ta zbor tudi onim, ki ne morejo na njegove koncerte v Chicagu.

Naročila naslovite sledete: Prešeren, 2653 So. Lawndale Ave., Chicago 23. Ill.

Ne pozabite priti na Prešernov piknik, ki bo v nedeljo 19. avgusta pri Kegliju v Willow Springsu. Zbor vam jamči veliko zabave in lepega petja. In plesalcem dobro muziko. Tudi vabljeni omenjenih plošč bodo do tedaj v redu in vam na tem pikniku na razpolago, da si jih nabavite.

FRANK JAPICH, predsednik Prešerna.

RAZVOJ NE MIRUJE

Napori človeštva v boju za resnico in pravico so bili že dostikrat pokončani v krvi. Ameriški pak vselej so znova vstali — jače in z mogočnejšimi argumenti ko kdaj prej.

40 milijonov avtov na ameriških cestah

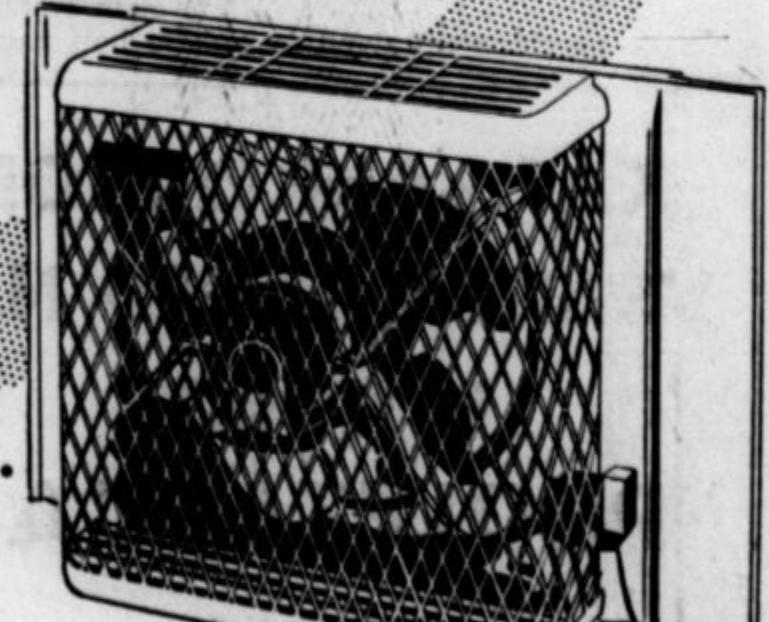
V Zed. državah je v rabi sedaj nad 40 milijonov potniških avtov, ali ena tretjina več kar pred desetimi leti. Polovico teh, kar jih je v rabi, je bilo narejenih po vojni, okrog 6 milijonov avtov, ki so še v rabi, pa je nad 13 let starih.

Special Sale... While they last!

Dearborn Night Cooling Fan

reduced to \$ 3995

formerly \$495

Hot weather ahead...
this month and
in years to come!

Tu se vam nudi komfort po dobrí kupni cen!

Poslužite se priložnosti te posebne prodaje in uživajte udobje v vročih nočeh, ki se pridejo ... letos in letu poznajte. Dearborn Sifon-Aire je narejen tako, da vam nudi leta udobnega spanja v poletnih nočeh.

Perfekten za one, ki žive v mestih. Dear-

born je lahko instillirati v nekaj minutah. Poda se na oknu in pušča dovolj prostora za odpiranje ali pa zapiranje očna. Všeč vam bo njegova modnost in enamelna zlikanost ... performira "šepetaje" in to z majhnimi stroški. Kupite si Sifon-Aire danes po tej izredno nizki ceni in potem skozi sapico v poletnem vremenu.

See the specially-priced Dearborn Sifon-Aire at your nearest Edison store today!

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

72 West Adams Street

4749 N. Western Ave. 3430 W. Diversey Ave.

4833 W. Irving Pl. Rd. 4231 W. Madison St.

3138 N. Lincoln Ave.

3225 W. 26th St. 852 W. 63rd St.

424 E. 47th St. 9025 S. Commercial Ave.

Or Call RANDolph 6-1234

11046 S. Michigan Ave.

ALI želite svojim priredbam čimveč moralnega in gmotnega uspeha?

OGLAŠAJTE JIH V PROLETARCU!

</

Tudi naš Ameriški

DRUŽINSKI KOLEDAR MORAMO OHRANITI!

Frank Zaitz

Vsega skupaj je izšlo do vključivšega leta 1950 šestintrideset letnikov Ameriškega družinskega koledarja. Vsi so vezani v platno, a par letnikov je imelo tudi mehko vezbo.

SKUPNO OBSEGAJO 7,570 STRANI. Kakšno gradivo so prinašali, kdo je vanj pisal ali zanj kako drugače sodeloval — vse to bomo izvedeli v sledeči seriji člankov o Ameriškem družinskem koledarju.

Ljudje nas vprašujejo zanj tukaj — tu in tam tudi v starem kraju. Baš v tem tednu se zahvaljuje za poslanih mu osemnajst letnikov Angelo Cerkvenik, ki je v naš koledar že veliko pisal.

Vzrok, čemu nam letos za prihodnje leto ni mogoče izdati Koledarja, je bil pojasnjen v številki z dne 25. julija t. l.

Ampak pri tem ne sme ostati. In ne bo. Gradiva imamo že precej pripravljenega in zgodaj v letu 1952 bomo šli na delo, da bo čimprej skončano. Skušnje so nas naučile, da se za gradivo na sotrudnike ne smemo preveč zanašati, torej ga bo moral urednik sam toliko pripraviti, da ga bo dovolj tudi ako se ne bi odzvalo zadosti drugih avtorjev s svojimi spisi. Tudi s kampanjo za oglase bomo zgodaj pričeli.

Ameriški družinski koledar je že mnogo let najpriljubljenejša knjiga med Slovenci v tej deželi in radijo berejo — posebno spis ī življenja in o udejstvovanju ameriških Slovencev, tudi v starem kraju.

S to knjigo je bilo skozi vseh 36 let koledarjevega obstoja veliko dela. Kako so ga vršili in kdo se je trudil, da je ta publikacija tako dobro uspevala, je povedano v sledečih člankih.

Misel za ustanovitev delavskega koledarja pod okriljem Jugoslovanske delavske tiskovne družbe (JDTD), ki izdaja Proletarca, se je pojavila že l. 1911, in še bolj l. 1912, toda ni definitivnega se ni sklenilo. Prvi poskus s tako publikacijo je bil storjen pri Glasu Svobode kjer so izdali za leto 1905 "Slovenski delavski koledar". Uredil ga je Jože Zavertnik. Stvar se ni obnesla in tako je bil to prvi in poslednji letnik koledarja v založbi omenjenega lista.

Zgodaj spomladi l. 1912 je pisala Splošna delavska zveza Vzajemnosti kranjsko, z uradom v Ljubljani, JDTD, da bo "Vzajemnost" ustanovila koledar, ki se bo imenoval "Družinski koledar". Prvi letnik izide v jeseni 1912 za naslednje leto, je bilo pojasnjeno v pismu. Predlagali so ameriškim sodelovali, naj sodelujejo pri tem podvzetju in če se dogovore, se ta koledar uredi tako, da bodo v njemu zastopani tudi ameriški slovenski sotrudniki. Na seji upravnega odbora, na kateri se je sklepal o ponudbi, so bili Fr. Petrich, Jos. Zavertnik, Frank Janezich in Ivan Molek. Sklenili so poizvedeti za cene, in ako bo zmerna, bi JDTD opustila nemaravano izdanje svojega koledarja.

Dne 6. julija 1912 so dobili odgovor od Vzajemnosti. Koledar s trdo vezbo na 178 straneh bi stal za Ameriko 80 avstrijskih vinarjev. Sklenili so naročiti tisoč izvodov, na katerih naj bo tiskana cena 30 centov namesto da bi bila označena v vinarijih. Leo Zakrajsek je nabral zanj v Ameriki nekaj oglasov, prispevke pa sta imela Ivan Molek in Fr. Petrich. Prvi je postal par priporavnih spisov v prevodu, drugi pa informativni članek o socialističnem gibanju v Ameriki. V tem koledarju sta bili tudi slike članov klubova št. 1 v Chicagu in št. 27 v Clevelandu. Ker ta koledar ni bil izdan pravočasno, je uprava Proletarca naročilo zanj znižala s tisoč na 500 izvodov.

Dospel je v Chicago šele koncem februarja 1913, naročan pa je bilo več kot je znašala pošiljatelj, zato je takoj pošel. Bil sem na Elyju, ko ga je na sejo društva Sokol št. 20 prinesel John Teran. Vsi so ga hoteli, kajti bil je novost. Zmanjkal mu je, z novo pošiljatvijo pa mu iz Chicaga niso mogli več postreči.

Na seji 16. jan. 1913 je upravni odbor Proletarca sklenil, da izda JDTD svoj koledar. Za spise se je obrnil na delavske pisatelje in članke v starem kraju in jim ponudil 50 krov honorarja za prispevke, ki bi obsegali okrog 16 strani. Zaključili so tiskati 2.000 izvodov in mu določili ceno po 35c.

Meseca februarja 1913 je upravni odbor prejel pismo od Vzajemnosti, v katerem ga je zagovorila, da bodo z izdanjem koledarja bolj točni in da dobe letnik 1914 že do konca oktobra 1913, če se domenijo za skupno izdanje.

Medtem je avstrijska vlada Vzajemnost razpustila. Na seji 6. julija so upravi Proletarca iz Ljubljane sporočili, da bo Družinski koledar klub temu izšel, toda pod svojo firmo, zato naj se nikar ne naslavljaj pismem iz Amerike v pogledu koledarja na naslov od državnih oblasti razpuščene Vzajemnosti. Tega kole-

PAVLINA WILSDORF, razseljenka iz Poljske, je nedavno dosegla v New York. Stará je 105 let. Ob izkrejanju so ji postregli s sladoledom. Tik nje je njena vnukinja Elizabeth, ki tudi čaka nan.

darja ni bilo v Ameriko, ker radi raznih ovir ni izšel. Na seji 12. februarja 1914 je Jože Zavertnik izvajal, da bise z delavskim koledarem, ki bi ga izdajala JDTD sama, bržno uspelo, in je priporočal, da se ga ustanovi. Poskus z importiranim koledarem Vzajemnosti l. 1913 se je dobro obnesel in smostrali, da ni vzroka, čemu ne bi dobil v Ameriki izdan slovenski delavski koledar še boljši odziv. Filip Godina je na to predlagal, da se koledar ustanovi, upravni odborniki pa so delegirali Jožeta Zavertnika ml., da naj poizveduje v tiskarnah o cenah.

Gledale imena so bili mnenja, da je "družinski koledar" zelo prikladen naslov, in ker v Ljubljani več ne izhaja, si ga lahko osvoje. Dodali so mu le še besedo "Ameriški".

Ko je na seji 21. marca 1914 J. Zavertnik ml. poročal o cenah, so na njegov predlog definitivno sklenili, da prvi letnik Ameriškega družinskega koledarja izide že za prihodnje leto (1915). Za urednika so izvolili Ivana Moleka in za upravnika koledarja J. Zavertnika ml. Tiskali so ga 3.000 iztisov na 192 straneh. Na tretji strani je bila slednja udovna pesem:

Vam, ki sadite, zidate, gradite —
vam, ki se trudite iz zore v mrok;
za kruh, obstanek bedni se borite,
boj bijete večni in težak . . .
Vam bratje od obale do obale
v domovini novi ameriški,
kamar iz grude rodne so vas gnale
želje po tistem, česar tukaj ni . . .
Vam sinovi in hčere dela
— slava delu! Ono bo sveta vladar,
ko svoboda mu bo vzplamela — —
vam posvečen je naš prvi KOLEDAR.

To pesem je spisal urednik prvega letnika koledarja Ivan Molek.

(Dalje prihodnjič)

Kaj namerava Sovj. zveza z Jugoslavijo vsled jeze na Tita

(Konec s 1. strani)
med študenti, žele, da bi sovjetske satelite Tita res napadne. Cemu? Ker se nadejajo, da bo v slučaju napada Titova vlada zbežala, država se bo razbila in Italija pa dobila vzrok, da napravi ob svoji meji "red in mir." V ta namen bi zasedala slovensko Primorje, morda tudi Ljubljano, in kaj pada Istra ter Dalmacijo. Tak izid si želi, kot že omenjeno najbolj nacionalistična študentska mladina, dočim v vladi v Rimu nihče niti besede ne hrne na takih upih. Vedo pa, kako sta si Hitler in Stalin razdelili Poljsko po sklenitvi dvajsetletnega prijateljstva med tretjim rajhom in boljševično Rusijo.

Vsi trije so dobri propagandi in vsi govorje o Rusiji in njenih zaveznicah tako, da držajo. Vsi trije so se učili komunizma v Moskvi.

Zvočnik obrnjen na zapad
V bičanju sovjetske propaga-

gande Jugoslavija skrb, da čujejo tiste odgovore ter njene piske baredo o ljudeh v Kremlju predvsem v zapadnih deželah. Jugoslavija jih v tej stiski potrebuje, ker se zanaša, da le

ako ji bodo one stale ob strani, se bodo v Kremlju rajše premisili kot pa v arili vanjo.

Res je Jugoslavija v tej tak-tiki uspela. Dol je je iz Amerike znatno materialne pomoci, posojilo v dolarjih in pa zato

postavilo, da v slučaju obnovitve režima ne bo osamljena.

Nihče v zvezni vladi v Washingtonu ni dozajdaj določno izjavil, da ako bo Jugoslavija napadena, ji pride Amerika na pomoc. Dal pa so take izjave nekateri izven vlade, med njimi načelnik ameriške delegacije pri Organizaciji Združenih narodov, Warren Austin.

Tudi v angleškem parlamentu so nekateri poslanci Moskvo posvarili, da se Jugoslavija ne bo sama borila, če bo napadena.

Beograd seznanja svet o stalični vlade z angleško revijo

Lani je začela jugoslovanska vlada v Beogradu izdajati list v obliki revije z naslovom "Review of International Affairs." Je dobro urejevan in pozna se mu, da jugoslovanskim državnikom međunarodni položaj in međunarodna politika, oziroma međunarodna trenja niso španska vas.

Obiski
Po prelomu s kominformom

je Jugoslavija svoje meje tujem jako odprla. Veliko jih je povabila tja na svoje stroške iz Amerike, Anglije, Francije, Norveške itd. Tudi že marsikaj član ameriškega kongresa je bil na obisku pri Titu in večje skupine poslancev angleškega parlamenta. Jugoslavija pa, da pridejo v njo le taki, ki so zaželeni, ne pa propagandisti, saboterji in pak tak, ki bi koval naklep za atentat. Bili so tam tudi razni ameriški radio-komentatorji, med njimi taki, ki prej za Titu in njegov režim niso imeli nobene prijazne besede. Posebno so rohneli proti njemu v času obsoobe nad nadškofom Stepinicom. A sedaj, ko so bili gostje prav isteg Tita, so svoje vtise podali spodobno, dasi so nekateri, med njimi H. V. Kaltenborn, precej kritizirali, a tudi marsikaj povahili. Kaltenborn se je najbolj potožil nad pomanjanjem snage med ljudstvom (v Sloveniji menda ni bil, ker v nji snage ne manjka). Tudi industrializacija se mu zdi vse nekam okorna — nič še pravega zamaha v nji. In ga res niko primerja z ameriškim.

A v splošnem pa so obiskovalci iz Amerike (pri tem ne mislimo ameriških Jugoslovanov, ki sedaj obiskujejo svojo rojstno domovino v dokaj velikem številu) Titovo deželo simpatično motrili. Cudijo se, kako si je upala, ko je bila čisto osamljena, postaviti se po robu ukazom iz mogočnega Kremlja.

Molotov dal signal za nadaljevanje intrig

V svojem govoru na slavnosti v Varšavi, si je Molotov Tita, Kardelja, Rankovića in Djilasa posebno privočil. Zagrozil je, da ne bo dolgo, ko bo jugoslovensko ljudstvo samo strmoglavlilo fašista Tita ter njegovo bando.

Ker je Molotov v sovjetskih vladah prvi za Stalinh, so načnici reporterji ugibali, kaj neki pomenijo njegove grožnje Titu. Kajti nič se ne zdi, da je v Jugoslaviji kako močno gibanje, ki bi planiralo strmoglavlilo Titu. Zato sklepajo, da je Molotov govoril bolj poljski in čehoslovaški vlad, kakor Titu. Na Čehoslovaškem in Poljskem jih je veliko, ki Titu zavida, ker se je osvobodil Kremlja, ker tudi mnogi na Poljskem in Češkem bi se ga radi. Eno pa je gotovo: Govor Molotova priča, da Moskva v boju proti Titu ne misli odnehati.

Torej se osebno prosim,

ne prezrite te najne prošnje in posljite prispevki po svoji moći

na naslov **Mary Spolar, Fax River Hotel, Algonquin, Ill.**

Ko bo vsota zbrana bodo zato poslane v Veliko Nedeljo

prej omenjene stvari, nato bom objavila odgovor o prejemu in pa imena prispevateljev.

Amerika niti Velika Britanija ali Francija.

Tito je tudi zagotovil navzoče, da se zapadni svet ne bo pogajal s Sovjeti "na račun in v škodo Jugoslavije."

Ne bo še sprave

Iz obeh govorov je razvidno, da med Moskvo in Beogradom ne bo še sprave in da nobena teh dveh vlad ne tiplje za pot, ki bi vodila v pobotonje. Predno je izdal kominform svoj proglašen proti Titu, ne bi nihče mislil, da si bi kdaj dve komunistični vladki skočili v lase. A dogodilo se je, in boj, ki je sedaj v glavnem le propagandni, bo po vseh videzih trajal dalje.

Apel na rojake od Velike Nedelje na sp. Štajerskem

Algonquin, Ill. — Spodaj podpisana sem dobila prošnjo od Vlado Klemenčiča, voditelja večno-nedeljske šole na Štajerskem, ki me prosi, naj apeliram na Slovence v Ameriki, posebno na večno-nedeljske rojake, da naj prispevajo po svoji moći za šolske potrebsčine; radi, bi svinčike, radirke, pisalni papir in ker se potrebujejo učenci ter učenke v šoli. Ni veliko za kar vprašajo, a že s tem bi jim v sedanjih okoliščinah, oz. nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.

Na Slovencem je razvidno, da je razvedeno, da je vse nekajnem, očitno.</p

PROLETAREC

PROLETAREC, August 8, 1951

REFLECTIONS

By Raymond S. Hofsies

FROM THE JINGOES of our private capitalist system has come a lost of senseless drivel about our American "freedoms" under the existing wage-and-profit economy. And the greatest of these "freedoms" has been called the "freedom of choice."

Of course, "freedom of choice" is a very meager freedom indeed for most of us. It is a freedom which is strictly limited by the number of dollars in our pockets and, what with soaring prices and new and higher taxes to determine our choosing, millions of "free sovereign Americans" know in advance and before they even look at what the corner grocer and butcher has to offer that they are going to choose hamburger instead of porterhouse and oleomargarine instead of premium grade creamy butter.

HOWEVER, IF YOU are one of the little people who are forced to choose unsatisfactorily, you can have the sorry consolation of knowing that you are now in important company. The "big shots" who make our domestic and foreign policies for us are now confronted with the freedom to choose between negotiating peace in Korea or continuing a fight that is costly and increasingly unpopular on a very broad front.

It is a perplexing "freedom"—as most freedoms are—because any decision our "big shots" make is likely to produce some unhappy results. "Good old Uncle Joe" has put our capitalist system and its policy-makers on the spot for fair. He is asking us to "sing" without warning us that anything we say is certain to be used against us.

Peace means no stop fighting. It means tapering off on the waste that is keeping American industry running and giving American workers the war wages that the late F.D.R. once described as "fools' gold." And that means that an important prop will be removed from the foundation of our capitalist private-profit economy. In

due time peace will mean that some drastic measures will have to be taken to prevent or manage an unemployment situation that will make "freedom to choose" sound like the title of a fairy story. Capitalism is going to lose a lot of working class friends here at home if the choice really is peace.

BUT THE OUTLOOK is no brighter if peace is not the choice. Then not only native friends who want to have their cake and eat it too will be disgruntled, but discontent will become more apparent among those foreigners whom we optimistically call our "democratic allies."

Lest this gloomy warning be discarded as the "rantings of a radical," I'll lean for a moment upon one Leonard H. Nason, whose syndicated column is published by one of our own respectable capitalist local dailies.

Qualifying as an observer with the statement that "I have spent a good third of my life in foreign service," Nason declares that "the basic mistake all Americans make in their conception of other nations is that the rest of the world thinks the way we do . . . and looks to use for guidance as superior beings." He asserts that "the opposite . . . is more nearly correct."

But I shouldn't need Nason. I have Trygve Lie, General Secretary of the United Nations, who needles Uncle Sam for peace by voicing his confidence in the sincerity of Uncle Joe's proposal. I have Britain, which disagrees bluntly with the U. S. determination to bar the government of Chinese enemies from a seat in the U. N. I have practically every other "democratic" nation with whom U. S. is allied in Korea and whose enthusiasm for further conflict, if measured by the number of fighters they have supplied, is very weak indeed.

We could go on, but what's the use? All we want to show is that "freedom of choice" is a boon that can be embarrassing at times.

'Spuds' Skid

The great potato spree in Maine is finished," says a report. "Potatoes which brought up to \$4 a barrel in these parts in 1948 are now selling at \$1.50. Some worried growers are talking about 50-cent potatoes before the year is out."

Also, many farmers in the potato area of Maine are turning to other crops.

Why this sudden change? Because "the 1951 potato harvest is the first since the war without government price supports." Uncle Sam is no longer buying, storing and destroying "spuds" to keep their price high.

Man, proud man! Dressed in a little brief authority, plays such fantastic tricks before high heaven as to make the angels weep.—Shakespeare.

Lots of Four-Year-Olds

This country has 1.9 million four-year-old boys. That's more than the number of boys or men of any other age. It's 86 per cent more than the number of boys of any of the ages between 16 and 19.

Many Miss Prosperity

Despite post-war prosperity, 10.5 million American families had incomes of less than \$2,000 in 1949.

Should Practice What He Preaches

Uncle Sam is going around the world preaching the need to forestall Communism by making democratic reforms, the most urgent of which in some countries is the breaking up of huge "feudal" landholdings. His advice would be more effective if he practiced what he preaches. For example, in his "Paradise of the Pacific"—the Hawaiian Islands.

A letter from the Pineapple and Cannery Workers' Union local on Lanai, one of the larger islands, says "more than 700 strikers have ended their fourth month on the picket lines. They struck against the Hawaiian Pineapple Company (Dole) for higher wages and job security. They are up against no ordinary employer.

"The entire island is owned by 'Dole.' We live in company houses, walk on company-owned streets, buy electricity from the company, drink water from the company's wells. Sometimes we wonder if we can call our souls our own."

"Dole," as the letter points out, is one of the "Big Five" companies which own and control the land, industries, banks and nearly everything else in the Hawaiian Islands. As a result, they come pretty close to owning the half million people. IS THAT DEMOCRACY?

King of California Talks Sense

Why should any man be appointed to the investigating staff of a congressional committee merely because he is a Democrat or Republican? Why should any committee staff member think and act as a Republican or Democrat, instead of doing his investigating job impartially and to the best of his ability?

Those questions were raised when Congressman Kean (Rep., N.J.) charged that no "Republican investigators" are being hired by a House Ways and Means subcommittee which will probe tax-dodging by gamblers and racketeers.

The subcommittee's chairman, Congressman King (Dem., Calif.) replied that "there can be no room for politics in the investigation of crime and corruption."

That statement makes sense, particularly in view of the way "Republican investigators" on the staff of the Senate committee investigating the Maryland election campaign of Senator Butler tried to turn that probe into a "whitewash."

The American people want investigations conducted by honest and able men, not by staff "stooges" for either party.—Labor.

CORRUPTING YOUTH-FOR PROFIT

Revelations of an extensive dope business among youth made disgusting news during recent weeks. Not in a long time, and certainly not in the much-advertised Kefauver racket investigation, has such deep human depravity been revealed to the public.

To organize a business which ruins boys and girls beyond redemption, ruins them morally and physically and forever, can be classified as an unforgivable sin. One can easily agree with those outraged men and women who are asking that a death sentence be legislated to punish the guilty dope peddlers.

We submit for the consideration of thoughtful adults that the business of making dope addicts of youngsters, like many other antisocial activities, is one of the fruits of the capitalist-profit economy. There are other noxious results of the system, to be sure, less damaging and less enslaving. But all the evils about which men complain are products of the system under which they work and live. The urge for private profit is the soil in which they grow.

The cigarette habit, which offers its addicts neither food nor warmth nor benefits of any kind, is another social liability with which human beings could profitably dispense. But we have seen within recent years how that habit was foisted upon the female half of humanity by clever and seductive advertising and other means—for the profit of "respectable" enterprisers. Just because commercial cigarettes do not damage as rapidly and as completely as heroin does not alter the parallel. In both cases the incentive of the business men who "push the dope" is the same: PROFITS!

We venture to assert that the dope story that was told could not have been told in a socialized economy in which things were produced for use and not for sale and profit. For in a profit-free economy there would be none to create a demand for the dope that destroys.

Being just ordinary people, Socialists condemn the basic evils of human exploitation in bread and butter and payroll terms. They speak of things in the realm of economics and not of ethics and morality. But, given a generation or two of social democracy and economic cooperation, it may well be that man will realize that the big loss under our profit economy was the loss of human potentials.

Are we too severe in our appraisal of the economy under which we live? Let the religionist of our day give the answer. How can brotherhood become a fact in an atmosphere of rivalry, greed, insecurity, fear and lust for gains at the expense of fellow men?—Reading Labor Advocate.

Family Assets

The Federal Reserve Board, which warned some time ago that one-third of the nation's families spent more than they received in 1949, had recently more cheering news. It said that about half of the families now have no debts.

Its survey revealed that four of every ten families have property worth \$5,000 or more; that those with the most assets have the most debts; that some 21 million non-farm families own their own homes, and that more than half of the families own cars.

Zowie!

The light monopoly of Washington has again demonstrated that it knows how to get what it wants when it wants it.

The morning paper says the Public Utilities Commission has given "Pepco"—that's the name of the monopoly—a yearly boost of \$2,595,000.

People don't vote in Washington. If they did, the members of the Public Utilities Commission would be looking for new jobs.

Home

The warden of a large prison was escorting a party of five MP's through the institution. They passed through a room where two women were busy sewing. "My, what hard-looking women," one of the MP's remarked as they left the room. "What are they in for?"

With ice in his voice the warden replied. "They are here because they have no other home. This is our private living room and these are my wife and mother-in-law."

Tired

The old doctor had never refused a call, from rich or poor, but now he was tired.

"Have you any money?" he asked a midnight caller.

"Certainly," he replied.

"Then go to the new doctor. I'm too old to get out of bed for anybody who can pay for it."

THE VOTERS ONLY ARE TO BE BLAMED

IT IS DIFFICULT to be optimistic about democratic processes when important people in the world's foremost democracy act as though they don't know the difference between a voting booth and a prayer rug.

The above observation is evoked by an article in one of the nation's most influential union weeklies in which a congressman named Thurmond Chatham is given a going over as a selfish individual who enjoys great wealth and wields much economic power but who, in two terms in the nation's law-factory has "voted 100 per cent against the workers and plain people."

The story ends with a query about this Chatham's conscience which, by editorial implication, should be very uneasy.

I JUST CAN'T believe that such an approach to a politico-economic problem is going to fit the working people, who comprise the very great majority of our population, for the aggressive and purposeful self-government which is the essence of democracy.

Perhaps this man Chatham, who is described as a North Carolina banker, textile manufacturer and owner of one of the biggest dairy farms in the country, should be ashamed of himself. But as we see it, it is the working people who elected him—not once, but twice—to the House of Representatives

"Parties"

"Among the worst influences on our Government, and one of the places where ethical practices are most often broken down, are Washington cocktail parties and a certain type of dinner party. More harm has probably been done to our foreign policy through such affairs than in any other way."

That's what the Senate committee investigating "Government ethics" was told recently by Jerry Voorhis, former congressman from California and now executive secretary of the Cooperative League of the U.S.A.

PEOPLE DO IT

By Henry Jones

Pessimists of our acquaintance are always talking about capitalism as though it were a permanent system and simply had to last forever regardless of its failures. They imply that the best thing that can be done is to put up with them. The song is that capitalism has lasted so long and is so strong that it is no use to think about supplanting it with anything else.

We don't know what histories these people have been reading or what constitutes permanence and strength to them, but we do know that historically speaking in relative terms, capitalism has neither endured long nor been very successful.

For example, the Egyptian Empire lasted for about 2,000 years; Babylonia held out about the same length of time; Rome dominated the world for almost a thousand years. Carthage held out as a leading world power for close to 700 years, and the pages of history are dotted with the not generally familiar names of dynasties, kingdoms and systems that were powerful and seemingly invincible for hundreds of years.

The United States of America, the greatest capitalist nation of to-

Speculators

Speculators in foods and other "commodities" have made profits totaling "hundreds of millions of dollars" since the Korean war began, according to Edwin A. Lahey, a reporter for the Louisville Times. Government figures, covering only four commodities, show profits of \$74 million in the last half of 1950, Lahey found, but "nothing short of a Congressional investigation" would disclose the total take of the profiteers.

These figures were made public recently, as the "cut-off date" for starting such education benefits passed. They show that vast numbers of young men have benefited from the program, getting opportunities which most of them would have missed if Uncle Sam had not been generous to the men who fought his battles.

7.6 Million

About 7.6 million veterans of the Second World War, or just about half of all who served, have taken study and training courses at Uncle Sam's expense under the "G. I. Bill of Rights." Some 250,000 of them have gone to college.

All travel will be by private trains, private planes, or yachts. Thus they will be protected from too close contact with the ordinary natives in the cities they visit, and will associate only with the "upper crust."

They will stop in a "baronial castle" in Denmark, in Italy they will ride on "Mussolini's private train," and in Egypt, near the Pyramids, they will enjoy "a full Arabian dinner, served in tents."

And guess what they'll talk about on this lavishly magnified and expensive trip. A hundred to one it will be high taxes, just as it is when such people get together here at home!

They will be back in the trees."

Such words and actions do not help Uncle Sam, to whom the friendship of the peoples referred to above is mighty important.—Labor.

This Doesn't Help Uncle Sam

Americans who go to foreign countries, either for business or pleasure, should remember that they represent Uncle Sam. His good reputation is being injured by the kind of behavior described in reports like these:

"Wealthy world tourists cruising the South Pacific on luxury liners are un-Christian headhunters. They buy the skulls of former Japanese soldiers from native on Guadalcanal, for five dollars apiece."

"Some American women in Asia are acquiring the 'memsahib' attitude of the British women who used to insult and anger the people of India and other countries in the Far East. For example, several American women were sitting in a cocktail bar, and one of them said loudly:

"If we pulled out of here, these characters (the natives) would soon be back in the trees."

President Truman resigns. Vice-President Barkley takes office as President, and "G-Man" J. Edgar Hoover as Vice-President.

Regardless of the personal merits of Eisenhower and Hoover, this is a suggestion that the government chiefs, elected by the people, be replaced by a professional military man and a professional policeman.

Probably the letter to the Wall Street paper was written by a gentleman who has a million dollars in his "sock" and is better off today than he has ever been. Yet he, and others like him, have the hysterical notion that the world is coming to an end, and suggest "remedies" which are beneath the intelligence of a school child.

—Labor.

No Comment Needed

President James Shelton of the American Banking Association (ABA) says people who make less than \$6,000 a year should pay most of the increased taxes for defense work.

Just a few days earlier, the President's Council of Economic Advisors said corporation profits, after taxes, this year probably will amount to \$28 billion—contrasted to \$22 billion in 1950 and \$5 billion in 1939.